

Swedbank

2026

Finantstervise indeks

Uuringuaruanne Eesti, Läti, Leedu ja Rootsi elanike finantstervise kohta

”

Selles aruandes esitatakse Swedbanki uuringu tulemused, mis kajastavad Balti riikide ja Rootsi elanike finantstervist.

Uuringu raames oleme loonud finantstervise indeksi, mis mõõdab finantstervist Eestis, Lätis, Leedus ja Rootsis.

Mida tähendab tegelikult hea rahaline tervis ning miks see on oluline?

Finantsilise heaolu mõiste hõlmab nii mõtteviisi kui ka konkreetseid tegusid ja teadmisi. See tähendab igapäevaste vajaduste peale mõtlemist ja nende läbimõeldud katmist, tuleviku planeerimist ning samme enda heaolu kindlustamiseks.

Selge ülevaade oma rahaasjadest, kindlustused, mis aitavad ootamatuste korral, meelerahufondi olemasolu ning plaan tulevikuks annavad meelerahu. Segadus isiklikes rahaasjades tekitab aga stressi, võib halvendada peresuhteid ja takistada ühiste rahaliste eesmärkide saavutamist.

Paremad finantsteadmised ja arenenud kriitiline mõtlemine kaitsevad paremini ka pettuste eest. 2026. aasta esimese kahe kuuga on Eestis välja petetud sama suur summa kui mullu kokku ehk üle 30 miljoni euro. Väiksemate teadmistega inimesed satuvad petuskeemide ohvriks paraku sagedamini.

Kui inimesed oskavad rahaga targalt ümber käia, on sellel laiem mõju. Rahatargad otsused algavad igapäevast endast ning mõjutavad sellega kogu ühiskonda.

Swedbanki finantstervise indeksi kaudu saame hinnata ühiskonna finantsheaolu suundumusi. Mõistes, missugune on inimeste ja laiemalt ühiskonna rahaline tervis, saab kujundada uusi harjumusi, aga algatada ka arutelusid, kujundada poliitikat ning sellega ehitada ühiskonda, mis on majanduslikult vastupidavam ja enesekindlam.

17. märtsil 2026 Tallinnas

Mari-Liis Jääger

Uuringu taust

Swedbanki tellimusel viis uuringufirma Kantar elanike finantstervise kaardistamiseks 2026. aasta jaanuaris läbi küsitlusuuringu Eestis, Rootsis, Lätis ja Leedus. Küsitluses osales ligikaudu 6000 vähemalt 18-aastast inimest, sealjuures igast Balti riigist 1000 ja Rootsist 3000 vastajat. Samalaadsed küsitlused on korraldatud ka eelnenud aastail.

Varasemates raportites võeti elanike finantstervise ja finantsvõimekuse indeksit arvutades aluseks leibkonna majanduslikku toimetulekut kirjeldavad tunnused, 2025. aastal aga meetodikat muudeti ning kummagi indeksi arvutamisel võeti aluseks vastajat isiklikult kirjeldavad tunnused. Uue meetodika alusel arvutati indeksid ümber ka 2024. aasta kohta. Meetodika muutmise tõttu on raportis esitatud võrdlus ainult 2024. ja 2025. aastal korraldatud uuringu tulemustega.

Finantstervise definitsioon

Finantstervist võib defineerida kui võimet tulla igapäevaselt toime oma rahaliste kohustustega, finantsilist võimekust saavutada kaugemaid eesmärke ja unistusi ning piisavaid teadmisi ja oskusi kasutamaks oma finantsvahendeid targalt ja enesekindlalt. Keskseteks märksõnadeks on säästupuhvri olemine, enda kindlustamine ootamatustega toimetulekuks ja hallatav laenukoormus.

Hea finantstervise näitajad on:

- tasakaalus eelarve, sealhulgas igakuine õigeaegne arvete tasumine;
- vähemalt kolme kuu sissetuleku suurune säästupuhver;
- pikaajaliste säästude olemasolu pensionipõlveks, elukvaliteedi jätkusuutlikkuse tagamiseks;
- kindlustus, mis tagab sissetuleku võimalike ootamatuste või elumuutuste, näiteks töökaotuse korral;
- hallatav laenukoormus;
- piisav rahatarkus tegemaks häid finantsotsuseid nii lühemas kui ka pikemas plaanis.

Swedbanki finantstervise indeks põhineb järgneval:

- igapäevased rahaasjad on tasakaalus;
- ettenägematuteks olukordadeks on säästupuhver;
- pensionipõlveks on pikaajalised säästud;
- laenukoormus on sissetulekutega hallatav;
- tarkade finantsotsuste tegemiseks on piisavalt teadmisi.

Indeks 0–39	Haavatav finantstervis
Indeks 40–59	Pingeline finantstervis
Indeks 60–79	Hea finantstervis
Indeks 80–100	Tugev finantstervis

Haavatava finantstervise korral on inimese kulud tavaliselt veidi või palju suuremad kui sissetulek, säästupuhver on väike või olematu, puuduvad pikaajalised säästud soovitud elukvaliteedi hoidmiseks pensionieas, kindlustus puudub suurel või täiel määral ning laenukoormus käib vähemal või suuremal määral üle jõu.

Pingelise finantstervisega inimene tuleb igapäevaste rahaasjadega toime, kuid ta finantstervis ei ole piisavalt hea, et tunda end turvaliselt ja kindlalt suutlikkuses vastu seista võimalikele ootamatustele lähi- ja kaugemas tulevikus.

Hea finantstervisega inimese jaoks ei põhjusta raha igapäevaselt muret. Kuigi kõik valdkonnad ei ole suurepäraselt korras, on üldine finantstervis hea. Siiski võib tal aeg-ajalt esineda rahamuresid, mistõttu võiks ta pöörata tähelepanu valdkondadele, mis on veidi nõrgemad.

Tugeva finantstervisega inimesel on sissetulek tavaliselt palju suurem kui kulud, säästupuhver on vähemalt kolme kuu sissetuleku suurune ning pikaajalised säästud tagavad soovitud elukvaliteedi ka pensionipõlves, kindlustustega kaetus on piisav ning laenukoormus hallatav.

Tulemused

Finantstervis

Üldine ülevaade

Uuringus osalenud riikide – Eesti, Rootsi, Läti ja Leedu kohta koostati elanike finantstervise indeks elanike isiklike tulude ja kulude tasakaalust, säästude olemasolust ning laenude haldamise suutlikkusest lähtudes.

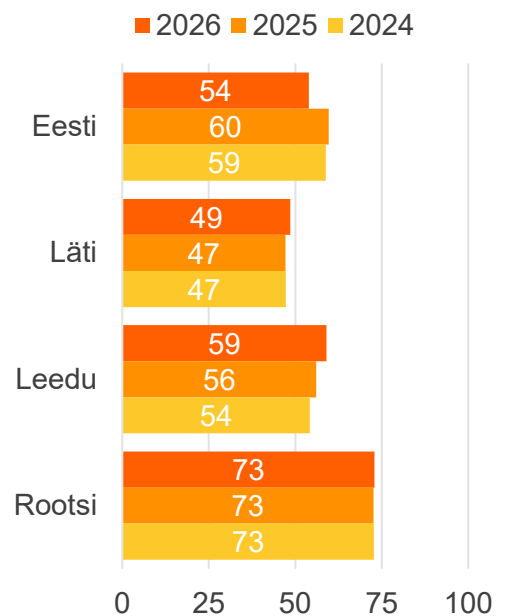
Elanike üldine finantstervis on heal tasemel ehk indeks ületab 60 punkti piiri ainult Rootsis, kus indeksi väärtus on 73. Balti riikides on elanike finantstervis pingeline ehk indeksi väärtus jääb vahemikku 49–58.

Kui varasematel ehk 2024. ja 2025. aastal oli Balti riikidest finantstervise indeks kõrgeim Eestis, siis 2026. aastal on esikohal Leedu. 2026. aastal on elanike finantstervise indeks Leedus 59, Eestis 54 ja Lätis 49. Ühtlasi on Eesti Balti riikidest ainus, kus finantstervise indeks on möödunud aastaga võrreldes langenud (6 punkti võrra). Rootsis on indeks püsinud muutumatu (joonised 1 ja 2).

Joonis 1. Finantstervise indeks 2026 (sulus muutus võrreldes 2025. aastaga)

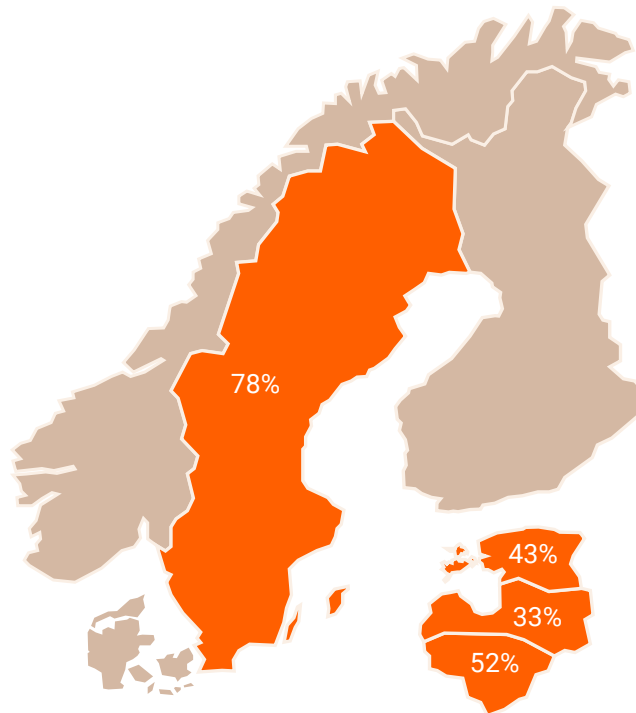

Joonis 2. Finantstervise indeks aastail 2024–2026

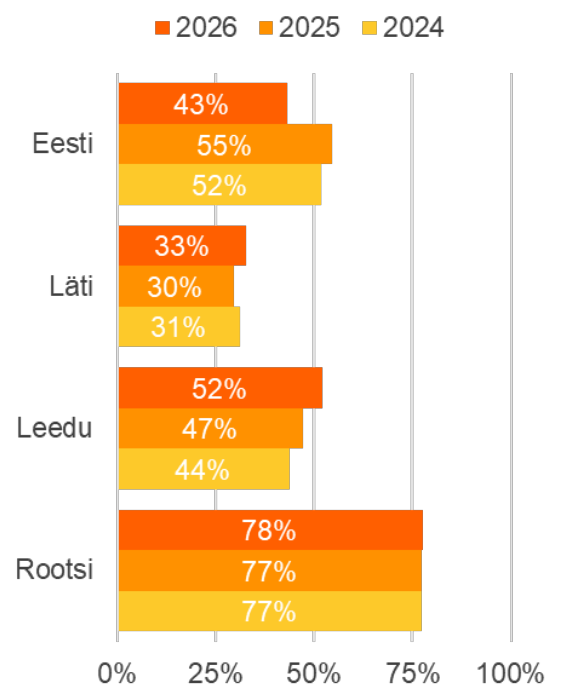

Võttes aluseks finantstervise alusel moodustatud grupid, liigitub tugeva või hea finantstervisega gruppi Rootsis 78%, Leedus 52%, Eestis 43% ja Lätis 33% elanikest. Möödunud aastaga võrreldes on tugeva või hea finantstervisega elanike osakaal Eestis vähenenud (oli 55%) ning Leedus suurenenud (oli 47%). Lätis ja Rootsis on näitaja püsinud üldjoontes muutumatu (joonised 3 ja 4). Eestis on 2025. ja 2026. aasta võrdluses vähenenud nii tugeva (22% → 15%) kui ka hea finantstervisega inimeste osakaal (33% → 28%). Suurenenud on nende inimeste osakaal, kelle finantstervis on pingeline (23% → 29%) või haavatav (22% → 27%) (joonis 5).

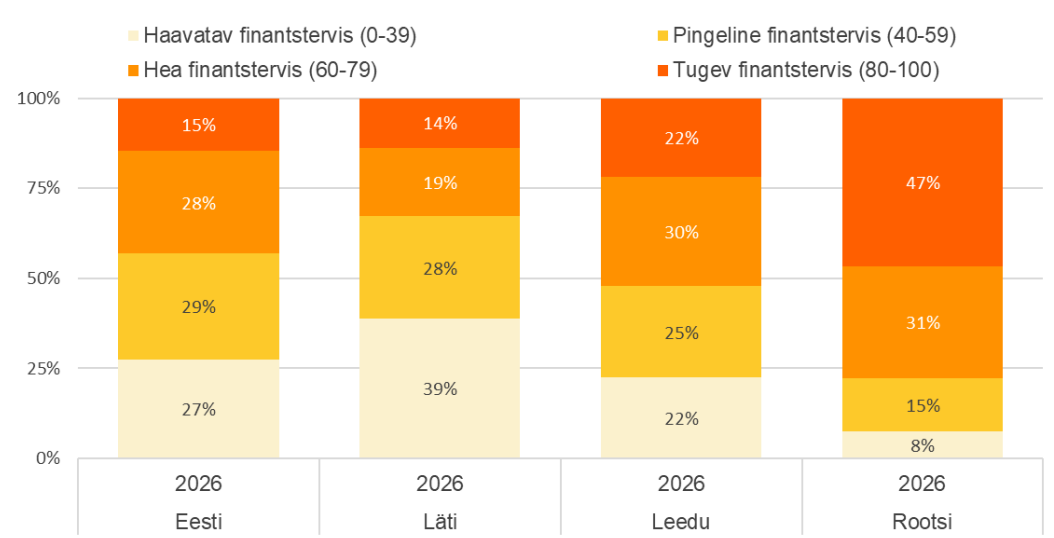
Joonis 3. Hea või tugeva finantstervisega elanike osakaal

Joonis 4. Hea või tugeva finantstervisega elanike osakaal aastail 2024–2026

Joonis 5. Elanike jagunemine finantstervise gruppidesse aastal 2026

Finantstervis vanuserühmades

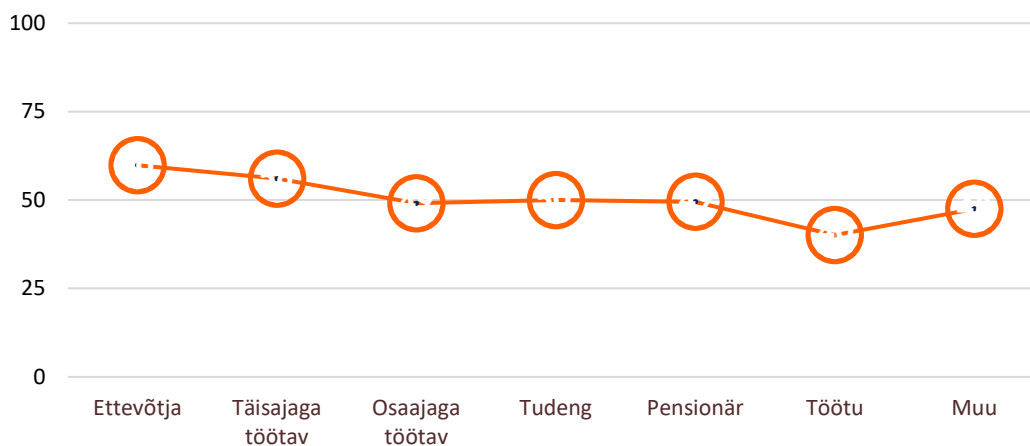
Kui möödunud aastal oli Eestis finantstervise indeks suurem meeste ning alla 40-aastaste seas, siis 2026. aastaks on need erinevused tasandunud ning indeks on meeste ja naiste seas ning vanuserühmade võrdluses üldjoontes ühtlane (meestel 55 ja naistel 53, vanuserühmades vahemikus 53–55) (joonis 6). Sotsiaalse staatuse alusel moodustatud gruppide võrdluses on finantstervise indeks Eestis jätkuvalt kõrgeim ettevõtjate (60) ja täisajaga palgatöötajate seas (56) ning madalaim töötute seas (40) (joonis 7).

Eestis on 2025. ja 2026. aasta võrdluses elanike finantstervise indeks langenud kõigis vanuserühmades ning nii meeste kui ka naiste seas (joonis 8). Ka sotsiaalse staatuse võrdluses puudutab finantstervise indeksi langus pea kõiki gruppe. Ainsaks erandiks on töötute grupp, kus indeks on kerkinud.

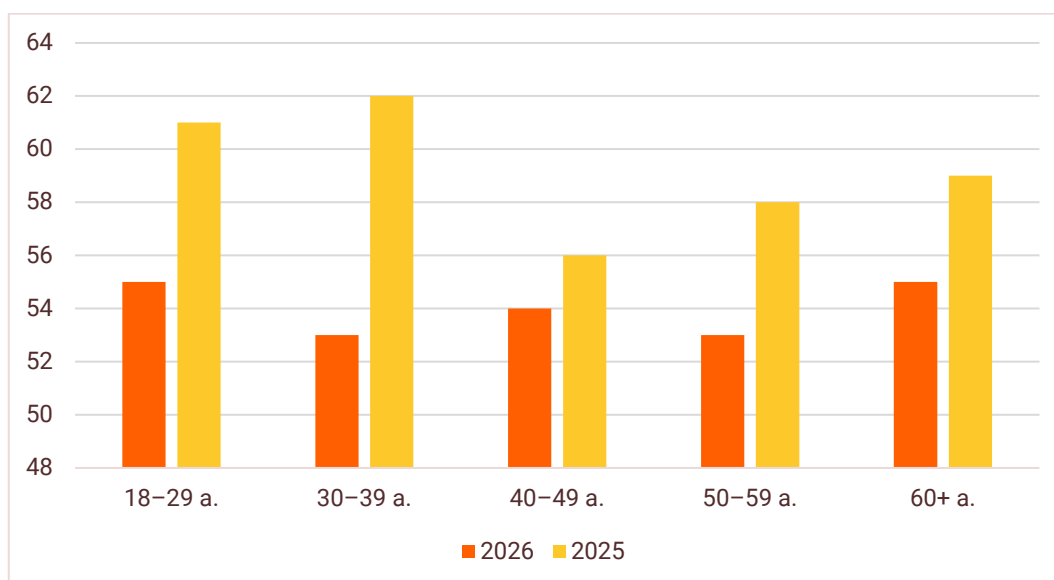
Joonis 6. Eesti finantstervise indeks meeste ja naiste seas aastal 2026

Joonis 7. Eesti finantstervise indeks sotsiaalse staatuse alusel aastal 2026

Joonis 8. Eesti finantstervise indeks vanuserühmades aastail 2025 ja 2026

Erinevalt Eestist ja Leedust, kus finantstervise indeks on meeste ja naiste seas üldjoontes samal tasemel – erinevus jääb kahe-kolme punkti piiresse –, on Lätis ja Rootsis indeks kõrgem meeste seas. Võrreldes naistega on meeste indeks Lätis 6 ja Rootsis 5 punkti võrra kõrgem.

Leedus ja Rootsis on parem finantstervis omane eakamatele inimestele ehk indeksi väärtus suureneb vanuse kasvades, kuid Eestis ja Lätis on indeks vanuserühmade võrdluses üldjoontes ühtlane.

Sarnaselt Eestiga on ka teistes Balti riikides ja Rootsis suhteliselt parem finantstervis omane ettevõtjatele ja täisajaga palgatöötajatele, kuid Leedus ja Rootsis eristuvad keskmisest mõnevõrra parema tulemusega ka pensionärid.

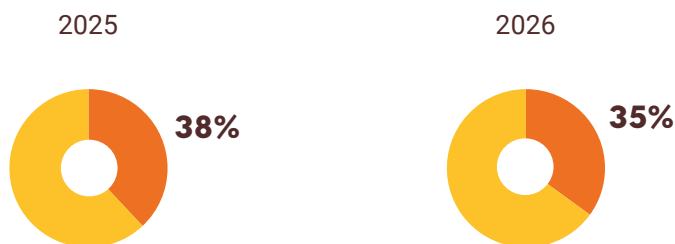
Finantstervise indeksi aluseks olevad näitajad

Järgmisena vaatleme finantstervise indeksi aluseks olevaid näitajaid Eestis lähemalt.

Eesti elanikest 35% on kindlad või mõningal määral kindlad ehk andsid viiepalliskaalal hinde „5“ või „4“, et nende turvavõrgustik on piisav, olemaks valmis ootamatuteks õnnetusteks ja ettenägematuteks olukordadeks, näiteks on olemas kindlustused, nagu laenu-, elu- ja kodukindlustus (joonis 9). Viimase kolme aasta võrdluses on turvavõrgustiku osas kindlust tundvate inimeste osakaal vähenenud: 2024. aastal oli see 43% ja 2025. aastal 38%. Kasvanud on nende elanike osakaal, kelle hinnangul puudub neil ootamatuste korral turvavõrgustik täiesti: 2024. aastal oli neid 16%, 2025. aastal 20% ja 2025. aastal 22%.

Sissetuleku kasvades suureneb ka kindlustunne oma turvavõrgustiku suhtes. Võrreldes meestega on naiste kindlustunne oma turvavõrgustiku osas pisut suurem: hinde „5“ või „4“ andis 32% meestest ja 39% naistest. Vanuserühmade võrdluses on kindlustunne suurem 40–49-aastaste (40%) ja üle 60-aastaste (41%) ning väiksem 18–39-aastaste seas (32%). Sotsiaalse staatuse võrdluses on kindlustunne suurim ettevõtjate, pensionäride ja koduste/mitteaktiivsete inimeste hulgas; neist andis hinde „5“ või „4“ vähemalt 40%.

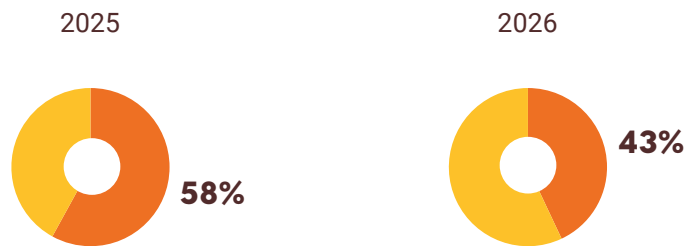
Joonis 9. Eesti elanikud, kes peavad oma turvavõrgustikku piisavaks

Eestis on 2025. ja 2026. aasta võrdluses oluliselt vähenenud nende inimeste osakaal, kelle sissetulek viimase 12 kuu jooksul oli enamasti kuludest suurem (2025. aastal 58% ja 2026. aastal 43%), ning suurenenud nende osakaal, kelle kulud olid enamasti suuremad kui sissetulek (2025. aastal 21% ja 2026. aastal 32%) või kelle sissetulek oli enamasti kuludega võrdne (2025. aastal 20% ja 2026. aastal 24%) (joonis 10).

Olukord, kus kulud ületavad sissetulekut, on kõige levinum töötute seas (66%) ning kõige vähem levinud täisajaga palgatöötajate seas (25%). Ettevõtjate olukord on täisajaga palgatöötajatega võrreldes mõnevõrra keerulisem: neist märkis 36%, et viimase 12 kuu jooksul jäid tulud enamasti väiksemaks kui kulud.

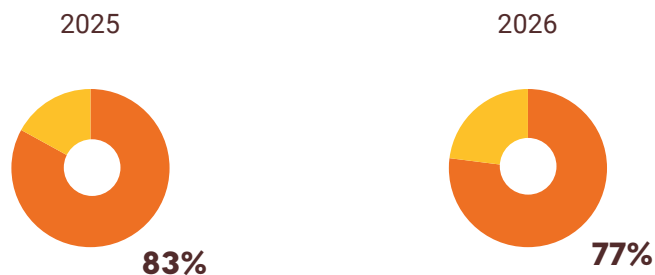
Joonis 10. Eesti elanikud, kelle sissetulek on kuludest suurem

Ka säästupuhvrit omavate inimeste osakaal on vähenenud: 2025. aastal olid lühiajaliste ootamatute kulude katteks säästnud olemas 83%-l ja 2026. aastal 77%-l Eesti elanikest (joonis 11). Vähenenud on nende osakaal, kel on säästupuhvrina vähemalt kahe kuu sissetuleku suurune summa: 2025. aastal oli neid 57% ja 2026. aastal 48%..

Ootuspäraselt on säästupuhvri olemasolu seda levinum, mida kõrgema sissetulekuga on rühm. Vanuserühmade võrdluses on säästupuhvriga inimeste osakaal suurim noorimas vanuserühmas ehk 18–29-aastaste seas (86%). Samas on noorte säästupuhver enamasti väiksem kui eakamatel: vähemalt kolme kuu sissetuleku suurune säästupuhver on olemas ligi kolmandikul alla 40-aastastest ning umbes 40%-l üle 40-aastastest. Elualade võrdluses on säästupuhver kõige sagedamini olemas ettevõtjatel ja täisajaga palgatöötajatel (säästupuhver olemas üle 80%-l) ning kõige harvem töötutel (55%).

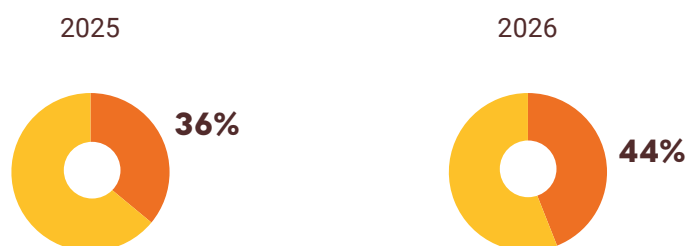
Joonis 11. Eesti elanikud, kellel on olemas sääst

Suurenenud on elanike ebakindlus oma rahalise kindlustatuse osas tulevikus. Ligi poolel (44%) elanikest puudub kindlus, et nende säästud on piisavad, jätkamiseks soovitud elustandardiga pärast pensionile jäämist 2025. aastal oli see näitaja oluliselt madalam (36%) (joonis 12).

Ootuspäraselt suureneb kindlus tuleviku osas koos sissetuleku kasvamisega. Naised tunnevad tulevikule mõeldes ebakindlust sagedamini kui mehed (naistest 47% ja meestest 40%). Vanuserühmade võrdluses tunnevad tulevikule mõeldes kõige sagedamini ebakindlust 40–59-aastased (48–50%), ülejäänud vanuserühmades jääb osakaal 40–43% piiresse. Elualade võrdluses tunnevad rahalise toimetuleku suhtes pensionieas ebakindlust kõige sagedamini töötud (65%) ja osaajaga töötajad (53%).

Joonis 12. Eesti elanikud, kellel puudub kindlus, et säästud on piisavad pensioni eaks

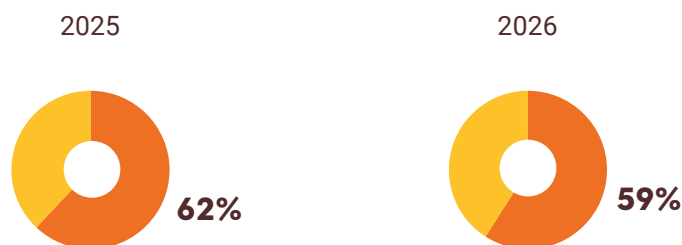

Laenude omamine suurendab leibkonna finantsilist ebakindlust, kuna lisaks igakuistele suurematele kuludele laenu tagasimakse näol võib kulusid kasvatada intresside tõus. Uuringu andmeil on laene 59%-l Eesti elanikest (möödunud aastal oli näitaja 62% ehk olulist muutust pole) (joonis 13). Laenu võtnutest valdav osa peab laenukoormust hallatavaks, kuid umbes viiendiku jaoks on see suurem, kui nad suudavad kanda. Kogu elanikkonnast moodustavad laenukoormuse haldamisel probleeme kogevad inimesed 11%, möödunud aastaga võrreldes pole see osakaal oluliselt suurenenud.

Meeste ja naiste seas on laene omavate inimeste osakaal üldjoontes võrdne: meestest on laene 61%-l ja naistest 57%-l. Vanuserühmade võrdluses on laene omavate inimeste osakaal suurim 30–39-aastaste (74%) ja 40–49-aastaste seas (68%). 18–29- ja 50–59-aastastest on laene ligikaudu poolel (51–52%) ning üle 60-aastastest vähem kui kolmandikul (31%). Elualade võrdluses on laene omavate inimeste osakaal suurim täisajaga palgatöötajate (64%) ning koduste/mitteaktiivsete inimeste seas (78%). Sissetulekurühmade võrdluses on laenude omamine kõige levinum (74%) nende hulgas, kelle kuine netosissetulek on enam kui 2000 eurot.

Laenukoormuse haldamisel raskusi kogevate inimeste osakaal on suurim 30–39- ja 40–49-aastaste (15–17%) ning töötute seas (23%), samuti kuni 300-eurose netosissetulekuga inimeste rühmas (37%).

Joonis 13. Eesti elanikud, kes omavad laene

Finantsteadmised

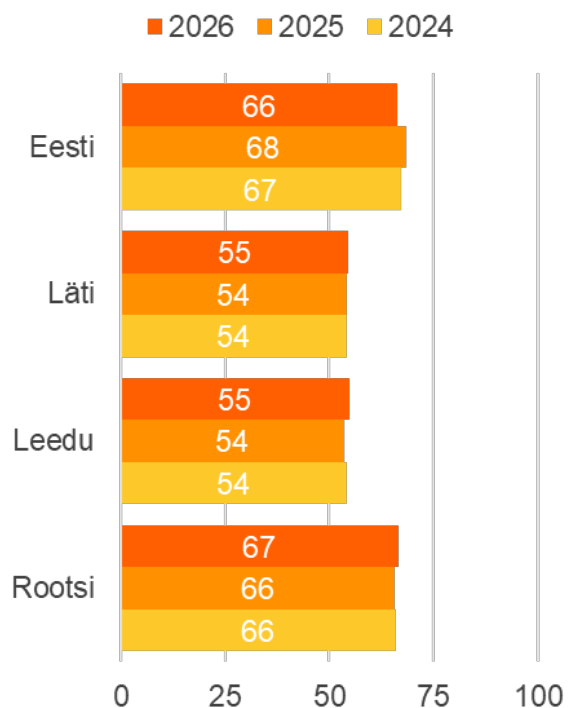
Uuringus esitati viis küsimust, millega testiti vastaja finantsteadmisi. Küsimused puudutasid hoiuse- ja laenuintresse, inflatsiooni, säästmise riske ja aktsiaturgu. Vastata tuli spontaanselt, kõrvalise abita. Küsimustele antud vastuste põhjal loodi finantsteadmiste indeks.

Vaatlusalustest riikidest on elanike finantsteadmiste indeks kõrgem Rootsis (67) ja Eestis (66) ning madalam Lätis (55) ja Leedus (55). 2025. ja 2026. aasta võrdluses on Eestis elanike finantsteadmiste indeks kahe punkti võrra langenud, kuid teistes Balti riikides ja Rootsis punkti võrra tõusnud (joonised 14 ja 15).

Joonis 14. Finantsteadmiste indeks 2026 (sulus muutus võrreldes 2025. aastaga)

Joonis 15. Finantsteadmiste indeks aastail 2024–2026

Uuringu andmeil on naiste finantsteadmised keskmiselt madalamal tasemel kui meestel, ning seda nii Balti riikides kui ka Rootsis. Meeste ja naiste indeksi erinevus jääb kõigis neljas riigis 10–13 punkti vahele. Eestis on finantsteadmiste indeks meestel 73 ja naistel 60 (joonis 16).

Vanuserühmade vahel on erinevused finantsteadmistes Eestis suuremad kui teistes vaatlusalustes riikides. Eestis on finantsteadmiste indeks kõrgeim 30–39-aastaste seas (72), kuid palju madalam pole tulemus ka 18–29-aastaste (69) ning 40–49-aastaste hulgas (67). Eakamate inimeste finantsteadlikkus on Eestis väiksem: 50–59-aastaste finantsteadmiste indeks on 61 ning üle 60-aastastel 56 (joonis 17).

Sarnaselt Eestiga eristuvad Lätis mõnevõrra paremate finantsteadmistega 30–39-aastased (indeks 60) ning kõige väiksemad on finantsteadmised üle 60-aastaste hulgas (49). Leedus ja Rootsis on finantsteadlikkus vanuserühmade võrdluses ühtlasem: indeks erineb vanuserühmade võrdluses Leedus kuni 5 ning Rootsis kuni 4 punkti võrra.

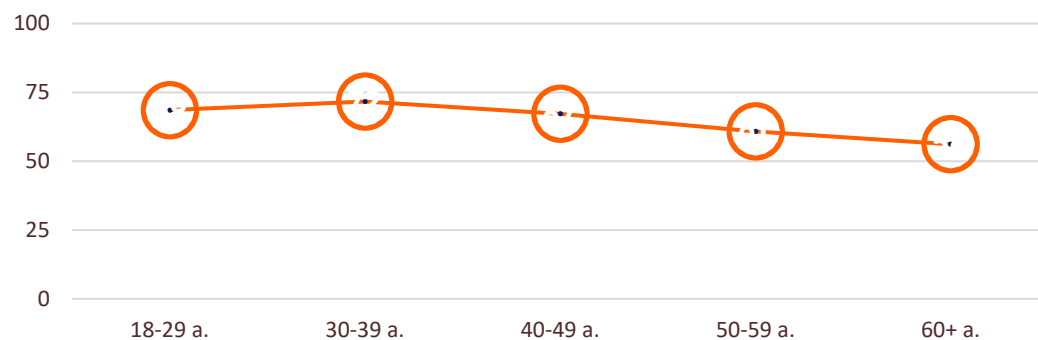
Kõigis neljas riigis eristuvad keskmisest parema finantsteadlikkusega ettevõtjad, samuti on keskmisest veidi paremad finantsteadmised täiskoormusega palgatöötajatel. Eestis on finantsteadlikkuse tase madalaim pensionäride seas. Nagu Eestis on ka Lätis pensionäride finantsteadlikkus keskmisest oluliselt väiksem, kuid Leedus ja Rootsis on pensionäride tulemus suhteliselt sarnane kogu elanikkonna keskmisega.

Uuringu tulemustest ilmnes sissetulekute seos finantsteadmistega: mida kõrgem on inimese sissetulek, seda tõenäolisemalt on ka ta finantsteadmised paremad.

Joonis 16. Eesti finantsteadmiste indeks meeste ja naiste seas aastal 2026

Joonis 17. Eesti finantsteadmiste indeks vanuserühmade lõikes aastal 2026

Finantsvõimekus

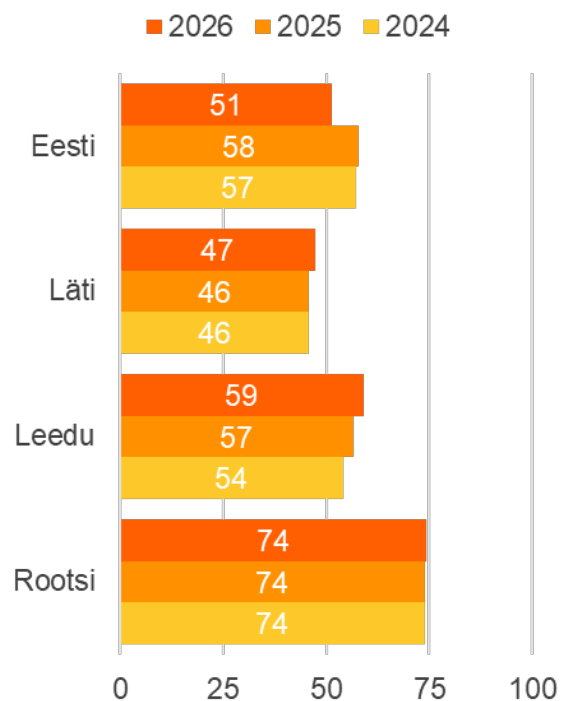
Finantsvõimekuse hindamiseks esitati uuringus küsimused, mis puudutasid näiteks inimese finantsilist sõltumatust, eelarvet, sääste, kindlustusi, laene ja suutlikkust laene hallata.

Balti riikidest on elanike finantsvõimekuse indeks 2026. aastal kõrgeim Leedus (59). Eestis on elanike finantsvõimekuse indeks 51 ning Lätis 47. Võrdluses möödunud aastaga on finantsvõimekuse indeks Eestis langenud oluliselt – 7 punkti võrra, kuid teistes Balti riikides vähesel määral tõusnud (Lätis 1 ja Leedus 2 punkti võrra). Rootsis on finantsvõimekuse indeks oluliselt kõrgem kui Balti riikides (74) ning püsib möödunud aastaga võrreldes muutumatu (joonised 18 ja 19).

Joonis 18. Finantsvõimekuse indeks 2026 (sulus muutus võrreldes 2025. aastaga)

Joonis 19. Finantsvõimekuse indeks aastail 2024–2026

Võrreldes möödunud aastaga on Eestis finantsvõimekuse indeks langenud nii meeste kui ka naiste seas, kõigis vanuserühmades ning pea kõigis sotsiaalsetes rühmades, välja arvatud töötute hulgas. Sel aastal on finantsvõimekuse indeks meeste ja naiste vahel võrdsel tasemel ning erinevused sotsiaalsete gruppide lõikes on pigem tagasihoidlikud. Kõige madalam tase on töötute hulgas, samas kui ettevõtjate ja täisajaga töötavate inimeste näitajad on pisut kõrgemad (joonised 20 ja 21). Eestis ja Leedus on finantsvõimekuse indeks meeste ja naiste hulgas üldjoontes ühtlane (erinevus 1 punkt), kuid Lätis ja Rootsis on meestel indeks 4–5 punkti võrra kõrgem kui naistel.

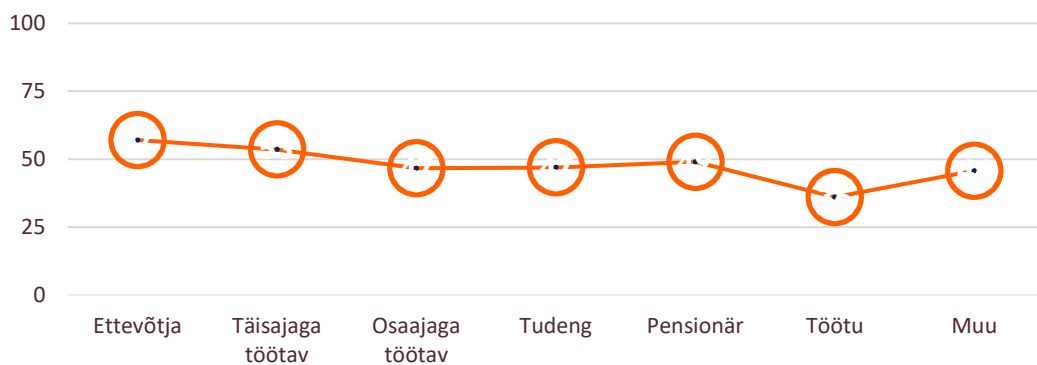
Eestis ja Lätis erineb finantsvõimekuse indeks vanuserühmade võrdluses (riigi sees) suhteliselt vähe: kummaski riigis jäävad vanuserühmade vahel erinevused 5–6 punkti piiresse, sealjuures kõrgeim on indeks üle 60-aastaste seas (Eestis 55 ja Lätis 50). Leedus ja Rootsis on vanuserühmade vahel erinevused suuremad (10 punkti ja enam) ning finantsvõimekuse indeksi väärtus on seda kõrgem, mida vanem on vanuserühm hulgas. Ka sel aastal on vanuserühmade finantsvõimekuse indeksid Eestis omavahel väga sarnased, püüdes 50 punkti ümbruses ning tõustes mõnevõrra 60+ vanuserühmas (joonis 22).

Elualade võrdluses on Balti riikides finantsvõimekuse indeks kõrgeim ettevõtjate hulgas, kuid on küllaltki kõrge ka täisajaga palgatöötajate ja pensionäride seas. Rootsis on indeksi väärtus kõrgeim pensionäride seas, järgnevad täisajaga palgatöötajad ja ettevõtjad.

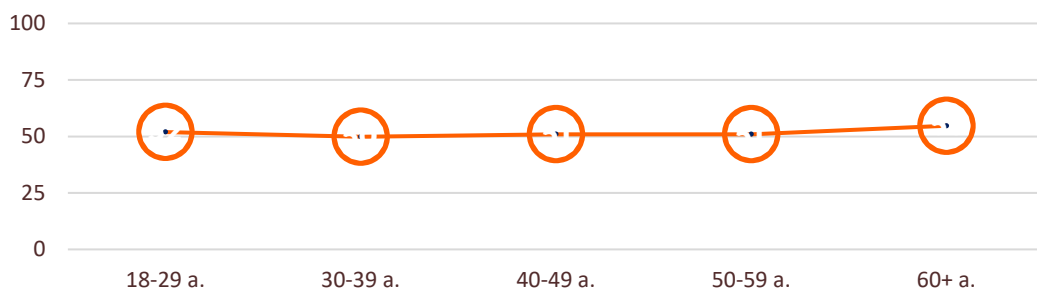
Joonis 20. Eesti finantsvõimekuse indeks meeste ja naiste seas aastal 2026

Joonis 21. Eesti finantsvõimekuse indeks sotsiaalse staatuse alusel aastal 2026

Joonis 22. Eesti finantsvõimekuse indeks vanuserühmades aastal 2026

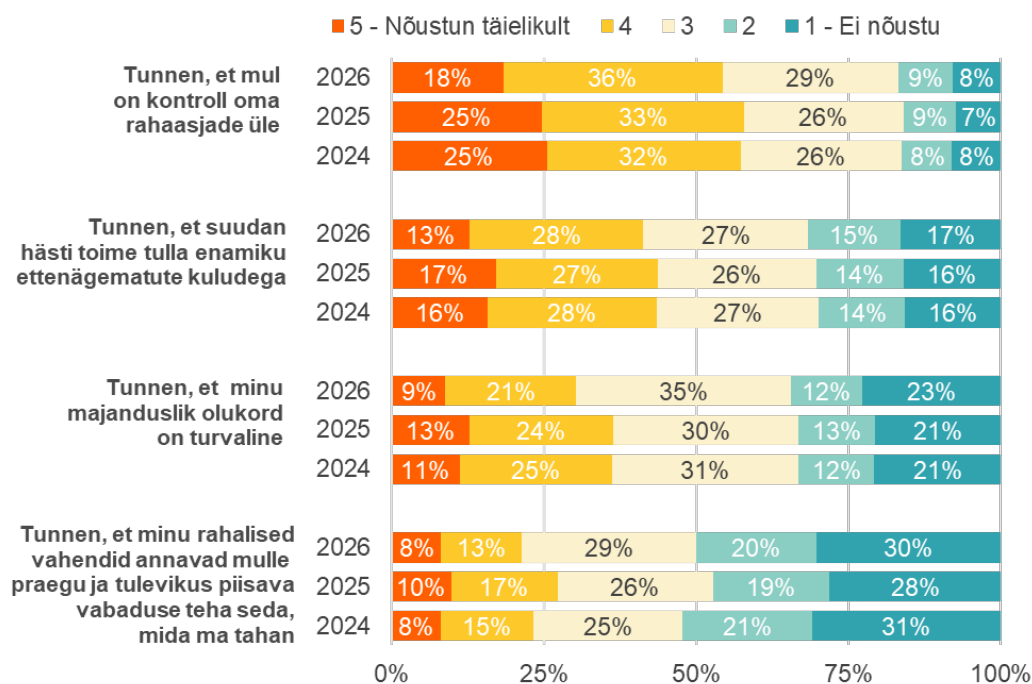

Näitajad, mis ei mõjuta indeksi väärtust

Järgmisena vaatleme finantsvõimekuse indeksi aluseks olevaid küsimusi Eesti andmete põhjal lähemalt.

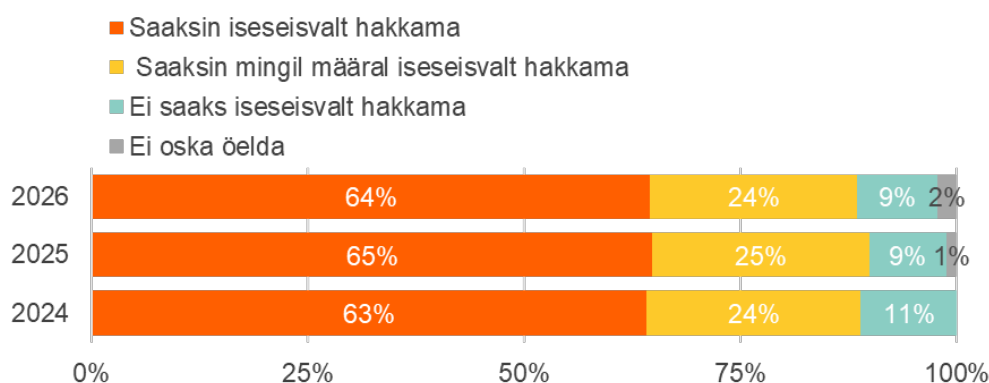
Eestis on möödunud aastaga võrreldes vähenenud nende inimeste osakaal, kes peavad oma majanduslikku olukorda turvaliseks (ehk andsid hinde „5“ või „4“): 2025. aastal oli neid 36% ja 2026. aastal 30%. Samuti on vähenenud inimeste osakaal, kes tunnevad, et nende rahalised vahendid annavad neile praegu ja tulevikus piisava vabaduse teha seda, mida nad tahavad: 2025. aastal oli neid 27% ja 2026. aastal 21%. Lisaks on vähenenud nende osakaal, kes on täiesti nõus, et neil on enda rahaasjade üle kontroll (2025. aastal 25% ja 2026. aastal 18%) ning kes suudavad enda hinnangul enamiku ettenägematute kuludega hästi toime tulla (2025. aastal 17% ja 2026. aastal 13%) (joonis 23).

Joonis 23. Eesti vastajate nõustumine väidetega finantsvõimekuse kohta

Küsitluse andmeil peab 64% Eesti elanikest end rahaasjades lähedastest ja toetustest täiesti sõltumatuks ning 24% mingil määral sõltumatuks. 2025. aastal oli tulemus sarnane (joonis 24). Meestest peab end majanduslikult täiesti sõltumatuks 70% ja naistest 60%.

Joonis 24. Eesti vastajate hinnangud küsimuses „Kuidas te tunnete oma rahaasjades iseseisvalt ehk sõltumatult oma lähedastest ning toetustest (näiteks abikaasast, partnerist, perekonnast, valitsuse rahalisest toetusest jne)?“

Uuringus küsiti ka seda, kas vastaja kasutab finantstooteid ja -teenuseid, näiteks kas tal on olemas säästud (kogumiskonto, hoius, aktsiad, võlakirjad vms), pensionifondid või -kindlustus või kas tal on laene või võlgnevus.

Küsitluse andmeil on 65%-l Eesti elanikest olemas säästud, nagu kogumiskonto, hoius, aktsiad ja võlakirjad, ning 63% on liitunud pensionifondide või -kindlustusega ehk II või III pensionisambaga. Laenu liikidest on kõige levinum kodulaen (37%-l elanikest). Elanikest 21%-l on tarbimislään. Kiirlään on 3%-l ja õppelaen samuti 3%-l elanikest. Krediitkaardivõlgnevus, mis ületab 1000 eurot, on 4%-l elanikest. Võrreldes 2025. aastaga on Eesti elanike seas pisut vähenenud säästmisega seotud finantsteenuseid kasutavate elanike osakaal (oli 70%), kuid ülejäänud ankeedis loetletud finantstoodete ja -teenuste tarbimises pole märkimisväärset muutust toimunud.

Meeste ja naiste võrdluses on säästmisega seotud finantsteenuseid, pensionifondi/kindlustust või laene omavate inimeste osakaal ühtlane.

Vanuserühmade võrdluses on säästmisega seotud finantsteenuste kasutamine levinuim kahes nooremas vanuserühmas: 18–29-aastaste (75%) ja 30–39-aastaste seas (67%). Pensionifondi või -kindlustust omavate elanike osakaal on seda suurem, mida noorema vanuserühmaga on tegu: 18–29-aastaste seas on osakaal 75%, kuid üle 60-aastaste seas 39%. Kodulaenu omavate inimeste osakaal on suurim 30–39-aastaste (52%) ja 40–49-aastaste seas (48%). Tarbimislään võtnute osakaal on suurim keskmistes vanuserühmades, 30–59-aastaste seas, kus see jääb 23–25% vahele; 18–29-aastaste seas on osakaal 18% ja üle 60-aastaste seas 13%. Sarnaselt tarbimisläänudega on kiirlään võtnute osakaal väikseim vanimas vanuserühmas: üle 60-aastastest on kiirlään vähem kui 1%-l, ülejäänud vanuserühmades jääb osakaal 2–5% vahele. Õppelaen on võetud 5%-l 18–29-aastastest ja 4%-l 30–39-aastastest, vanemates vanuserühmades on osakaal väiksem. Krediitkaardivõlgnevustega inimestega osakaal on vanuserühmade võrdluses üldjoontes ühtlane.

Sissetulekurühmade võrdluses kasutavad säästmisega seotud finantsteenuseid või omavad pensionifondi või -kindlustust sagedamini kõrgema sissetulekuga inimesed. Kodulaenu võtnute osakaal on suurim kõrgeima sissetulekuga rühmas (enam kui 2000-eurose netosissetulekuga inimestest on kodulaen 58%-l). Ka tarbimislaenu võtnute osakaalud on suuremad kõrgema sissetulekuga rühmades, kuid kiiralaenu võtnute osakaal on suurim, 12% madalaima sissetulekuga (kuni 300 eurot kuus) rühmas. Samuti on madalaima sissetulekuga rühmas keskmisest enam neid inimesi, kes ei kasuta ühtegi ankeedis loetletud finantstoodet ega -teenust.

Uuringus kajastas inimeste finantsilist rahulolu ja kindlustunnet küsimus ka selle kohta, mis tunde tekitab enda isiklikele rahaasjadele mõtlemine. Eesti vastajatest 45% tundis rahaasjadele mõeldes esmajoonel negatiivseid tundeid (27% muret, 14% frustratsiooni ja 4% häbi), 23% tundis positiivseid tundeid (11% enesekindlust, 10% uudishimu ja 2% rõõmu/kirge) ning 28%-l ei tekitanud rahaasjadele mõtlemine mingeid tundeid.

Lätis olid tulemused üldjoontes Eesti omadega sarnased – rahaasjadele mõeldes tunti sagedamini negatiivseid, mitte positiivseid tundeid. Leedu vastajatele seostus rahaasjadele mõtlemine peaaegu võrdselt sageli nii positiivsete (34%) kui ka negatiivsete (32%) tunnetega ning Rootsi vastajatele oluliselt sagedamini positiivsete (55%) tunnetega.

Kokkuvõte ja järelused

Swedbank viib kord aastas Balti riikides ja Rootsis läbi küsitlusuuringut, mille põhjal arvutatakse iga riigi elanike kohta indeksid kolmes valdkonnas: finantstervis, finantstadmised ja finantsvõimekus.

2026. aastal on Balti riikidest elanike finantstervise ja -võimekuse indeksid kõrgeimad Leedus. Elanike finantstervise indeks on Leedus 59, Eestis 54 ja Lätis 49 ning finantsvõimekuse indeks on Leedus 59, Eestis 51 ja Lätis 47. Möödunud aastaga võrreldes on Eestis elanike finantstervise ja -võimekuse indeksid 6–7 punkti võrra langenud, kuid teistes Balti riikides 1–2 punkti võrra tõusnud. Elanike finantstervise ja -võimekuse näitajad on Balti riikidest paremal tasemel Rootsis, kus finantstervise indeks on 73 ja finantsvõimekuse indeks 74.

Uuringu põhjal on Eesti Balti riikidest ainus, kus elanike finantstervise ja -võimekuse indeksid on möödunud aastaga võrreldes langenud. Eestis on inflatsioon viimastel aastatel olnud püsivalt kõrge – muuhulgas on hinnatõusule kaasa aidanud maksutõusud –, samas on palgakasv aeglustunud, mistõttu pole paljude inimeste ostujõud jõudnud tagasi samale tasemele kui enne kiiret hinnatõusu. Uuringu andmeil on Eestis kasvanud nende inimeste osakaal, kelle kulud ületavad sissetulekut. Laene omavate inimeste osakaal pole suurenenud, kuid vähenenud on nende osakaal, kel on säästupuhver lühiajaliste ootamatute kulude katteks. See viitab, et seni on suurenenud kulusid kaetud pigem säästudest kui laenude abil. Uuringu andmeil on suurenenud ka elanike ebakindlus oma rahalise kindlustatuse suhtes.

Finantstadmiste indeks on Eestis jätkuvalt kõrgem kui teistes Balti riikides: Eestis 66, Lätis ja Leedus 55. Rootsis on finantstadmiste indeks 67 ehk üldjoontes samal tasemel nagu Eestis. Samas on mullusega võrreldes ka finantstadmiste indeks Eestis kahe punkti võrra langenud, kuid teistes Balti riikides ja Rootsis punkti võrra tõusnud.

Eestis on finantstadmiste indeks madalam naiste seas (meestel 73 ja naistel 60). Finantstervise ja -võimekuse indeksite osas on meeste ja naiste vahel erinevused tasandunud: meestel ja naistel jääb indeksite erinevus ühe-kahe punkti piiresse.

Uuringu tulemused näitavad, et Eestis on vanuserühmade vahel finantstadmiste indeksi erinevused suuremad kui teistes uuritud riikides, sealjuures on paremad finantstadmised noorematel inimestel. Finantstervise ja -võimekuse indeksite osas on Eestis vanuserühmade vahel erinevused suhteliselt väikesed, ainsa erinevusena saab välja tuua, et üle 60-aastastel on finantsvõimekuse indeks mõnevõrra kõrgem. Sarnaselt varasemate uuringute tulemustega ilmnis ka seekord eakatel vastuolu nende enesehinnangulise finantsteadlikkuse ja tegelike finantstadmiste vahel – kuigi eakad hindavad oma finantstadmisi keskmisest kõrgemalt, on nende tegelik rahatarkus madalamal tasemel kui ülejäänud vanuserühmadel. See seab nad finantsotsuste langetamisel haavatavasse positsiooni ja muudab nad ka petturitele kergemaks sihtmärgiks.

Eestis on keskmiselt parem finantstervis, -teadmised ja -võimekus omased ettevõtjatele ja täisajaga palgatöötajatele. Madalaimal tasemel on finantstervis ja -võimekus töötute seas, mis on ka ootuspärane, arvestades, et neil puudub töötasu näol püsiv sissetulek. Finantstervise tase on Eestis suhteliselt madal ka pensionäridel ja kodustel/mitteaktiivsetel inimestel, samuti paistavad need rühmad silma keskmisest väiksemate finantsteadmistega.